

Jaaroverzicht 2024 – PROSA Kenniscentrum

Inleiding

Het PROSA Kenniscentrum kijkt terug op een betekenisvol jaar waarin we verder werkten aan onze missie: het voorkomen van angst, pijn en dwang bij kinderen in de medische zorg. Door onderwijs, implementatieondersteuning, richtlijnontwikkeling en internationale samenwerking stimuleren we een structurele verandering richting meer comfortgerichte zorg voor kinderen.

Onderwijsactiviteiten in 2024

PROSA Basiscursus (3-daagse)

In 2024 zijn zeven edities van de geaccrediteerde 3-daagse PROSA Basiscursus georganiseerd. Ongeveer 350 zorgprofessionals uit Nederland en België namen deel, afkomstig uit diverse ziekenhuizen en zorgorganisaties.

Groei van de PROSA-faculty

In 2024 is de PROSA-faculty verder uitgebreid met nieuwe, intern opgeleide docenten. Zij spelen een belangrijke rol in het geven van onderwijs, ontwikkelen van lesmateriaal en begeleiden van cursussen. Door intervisie, train-de-trainer trajecten en inhoudelijke betrokkenheid bij onderwijsonderdelen groeit hun expertise voortdurend.

Maatwerkscholing aan GGD's en Ziekenhuizen

Ruim 150 jeugdartsen en verpleegkundigen van diverse GGD's kregen in 2024 scholing in het voorkomen van angst en pijn bij vaccinaties en medische handelingen. Ook zijn er meerdere incompany cursussen gegeven in het gebruik van medisch lachgas.

Richtlijn en kennisdeling

Het PROSA Kenniscentrum droeg in 2024 substantieel bij aan de herziening van de landelijke CBO-richtlijn: “Sedatie, analgesie en niet-farmacologische interventies voor kinderen bij medische procedures”. Deze nieuwe richtlijn vervangt de verouderde versie uit 2012 en weerspiegelt actuele inzichten rond comfortzorg.

https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/sedatie_analgesie_en_niet-farmacologische_interventies_voor_begeleiding_van_kinderen_bij_medische_procedures/startpagina_-_sedatie_analgesie_en_niet-farmacologische_interventies_voor_begeleiding_van_kinderen_bij_medische_procedures.html

Jaaroverzicht 2024 – PROSA Kenniscentrum

Congressen en symposia:

Meerdere PROSA-facultyleden waren actief op nationale en internationale congressen, waaronder:

- Ronald McDonald Kinderfonds congres

<https://www.kinderfonds.nl/sites/default/files/uploads/Programma%20Kinderfonds%20FCC%20Symposium%202024.pdf>

- Cliniclowns Congres “De kunst van het contact”
 “Procedural Comfort Care — a competency framework”.
 Workshop Piet Leroy met Baruch Krauss op Symposium ‘De Kunst van Contact’
 (Organisatie Cliniclowns Nederland).
 Amersfoort, 14 maart 2024

<https://archive.prosanetwork.com/onderwijs/de-zorgverlener-als-verwonderaar/>

- Dutch Emergency Medicine Conference.
 Een workshop over procedurele pijnstilling en non farmacologische strategieën op de spoedeisende hulp door Sharron van den Berg.
- “Un programme de formation nationale: le modèle PROSA”. Lezing Piet Leroy samen met Koen vanhonsenbrouck op het Pediadol Congres, Parijs, 20 maart 2024.
- Workshops/workplace-based teaching/lectures/Clinics on procedural comfort, sedation and analgesia in the pediatric hospitals of Malmö and Lund (Sweden), Piet Leroy together with Baruch Krauss. 17-20 maart 2024.
- “Het duurt maar even”. Interactieve workshop tijdens de ‘Winterklas voor Kinderartsen’.
- “Zachte heelmeesters, stinkende wonden?” Lezing Piet Leroy samen met Elodie Mendels op de Landelijke Kinderdermatologiedag. Ede, 2 februari 2024.
- “From procedural distress to procedural comfort in the neonate”. Lezing op de Swedish Conference on Ultra-Early Intervention. Lund (Sweden), 21 maart 2024.
- “Van angst naar vertrouwen — Procedureel comfort in de praktijk.”
 Avondsymposium Kindergeneeskunde, Amphia ziekenhuis Breda, 10 april 2024.
- “Omarm de Kwetsbaarheid”. Videobijdrage van het PROSA-kenniscentrum op het symposium ‘Positieve gezondheid’
 (Make a Wish foundation), 16 april 2024.
- “van PSA naar PROSA — wat is procedurele comfortzorg bij kinderen?” Lezing jaarcongres Nederlandse Vereniging voor Anesthesie (NVA), Maastricht, 31 mei 2024.
- “Trauma-vrije Trauma-zorg — een pleidooi voor zorgzaam werken”, lezing op het

Jaaroverzicht 2024 – PROSA Kenniscentrum

Kindertrauma Congres, Nijmegen, 3 oktober 2024.

- “Trauma-vrije zorg: van dromen naar doen!” Key-note lezing op het jaarcongres V&VN Verpleegkundig Specialisten, Rotterdam, 10 oktober 2024.
- “Zachte helers, betere zorg”. Lezing op het PROSA-symposium in Leuven (België), 14 november 2024.
- “Procedural Distress in Children — from burning platform to practice change”, lezing op de European Club for Pediatric Burns, Wijk aan Zee, 29 november 2024.

Overige activiteiten

Werkgroep “zorgzaam vaccineren”

Het Prosa kenniscentrum heeft enkele jaren geleden een factsheet opgesteld over zorgzaam vaccineren. <https://www.venvn.nl/afdelingen/maatschappij-en-gezondheid/nieuws/zorgzaam-vaccineren>

Voorafgaand aan het PROSA-congres is een dagdeel met alle betrokkenen in de keten gesproken over innovatie in het rijks vaccinatie en hoe vaccineren van kinderen met behoud van vertrouwen vorm zou kunnen krijgen. Hieruit is een werkgroep ontstaan waar gezamenlijk verder gezocht wordt naar mogelijkheden dit in praktijk te brengen.

LET-gel

Een belangrijke ontwikkeling eind 2024 is de beschikbaarheid van LET-gel in Nederland. Deze pijnstillende gel, die Lidocaïne, Epinefrine en Tetracaïne bevat, wordt aanbevolen in de nieuwe richtlijn voor gebruik bij kinderen bij kleine ingrepen zoals het hechten van wonden. PROSA heeft de beschikbaarheid van dit middel mede mogelijk gemaakt en tevens een protocol opgesteld voor het gebruik van LET-gel, dat kosteloos beschikbaar is via de website van het PROSA Kenniscentrum. Met deze stap wordt comfortzorg verder verankerd in de dagelijkse praktijk voor onder andere spoedeisende hulp afdelingen en huisartsgeneeskunde.

Protocol LET-Gel

Disclaimer:

Dit protocol voor het gebruik van LET-gel (lidocaïne, epinefrine, tetracaïne) is ontwikkeld door het PROSA kenniscentrum in samenwerking met OLVG en is bedoeld als inspiratie en hulpmiddel bij het opstellen van een eigen ziekenhuisprotocol. Het is van essentieel belang dat dit protocol te allen tijde wordt voorgelegd aan de eigen ziekenhuisapotheek ter goedkeuring en aanpassing aan de specifieke context en richtlijnen van het betreffende ziekenhuis.

Het PROSA kenniscentrum en OLVG zijn op geen enkele wijze verantwoordelijk of aansprakelijk voor het gebruik, de toepassing of de gevolgen van dit protocol door andere partijen. Gebruikers van dit protocol zijn zelf verantwoordelijk voor het naleven van de geldende wet- en regelgeving en het verzekeren van de veiligheid en effectiviteit van de behandeling binnen hun eigen instelling.

Jaaroverzicht 2024 – PROSA Kenniscentrum

Publicaties verbonden aan de PROSA-leerstoel

- “Als team werken aan comfortabele zorg voor het kind”
Pijnlijke en/of beangstigende medische procedures betekenen voor kinderen en hun ouders vaak een grote bron van stress. Oplossingen hiervoor vragen om maatwerk.
<https://www.prosanetwork.com/onderwijs/artikel-nursing/>
- Een publicatie in de *European Journal of Pediatrics* (2024) beschrijft een praktisch framework voor het opbouwen van vertrouwen bij kinderen tijdens medische procedures. Dit framework is geïntegreerd in de PROSA-opleiding.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39136756/>
- Een internationaal consensusartikel over noodzakelijke competenties voor procedurele sedatie bij kinderen en volwassenen, gepubliceerd in de *British Journal of Anaesthesia* (2024). Uniek aan dit artikel is de nadruk op psychologische veiligheid en emotioneel welzijn van de patiënt. Dit vormt een fundamentele basis voor toekomstige opleidingen in procedureel comfort.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39327154/>
- “Developing rights-based standards for children having tests, treatments, examinations and tests”
<https://cris.maastrichtuniversity.nl/en/publications/developing-rights-based-standards-for-children-having-tests-treat>

Dit artikel gaat over de onderliggende methodologie van een nieuwe richtlijn (‘Support guideline’) voor zorgverleners die te maken krijgen met medische procedures bij kinderen. Deze richtlijn, die gebaseerd is op het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (1989), beschrijft de rechten die kinderen hebben tijdens medische verrichtingen. Piet Leroy (o.a. zijn proefschrift uit 2012) leverde een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van deze richtlijn. het PROSA-kenniscentrum zorgde voor de toetsing aan Nederlands gezondheidsrecht en de Nederlandse vertaling.

Jaaroverzicht 2024 – PROSA Kenniscentrum

PROSA Congres

Faculty van het PROSA – kenniscentrum droeg in 2024 opnieuw bij aan het 2 jaarlijkse PROSA-congres in Maastricht, met ca 600 deelnemers uit binnen- en buitenland.

<https://www.prosaconference.com/prosa2024/>

Het tweedaagse congres had ook een pre-conference course op de woensdag waarbij simultaan een dag volledig gericht op het trainen van sedatievaardigheden plaatsvond in samenwerking met de SPS

<https://pedsedation.org/> en een pre conference themadag over zorgzaam vaccineren.

Paolo Valerio Prijs

Tijdens het PROSA-congres werd ook voor het eerst de PROSA Paolo Valerio Prijs uitgereikt. Deze prijs is ingesteld ter ere van medeoprichter van het PROSA-Kenniscentrum Paolo Valerio en is bedoeld als aanmoediging voor teams die uitblinken in het implementeren van procedurele comfortzorg. Het team dat deze prijs heeft gewonnen is het PROSA team dat verbonden is aan het academisch ziekenhuis in Leuven.

Gedurende het congres was er bijzondere aandacht voor multidisciplinaire samenwerking en het delen van innovatieve praktijkervaringen rond procedurele comfortzorg en in het bijzonder voor kinderen met special needs en andere prikkelverwerking.

Bekostiging PROSA-zorg

Het PROSA-kenniscentrum heeft samen met het Wilhelmina Kinder Ziekenhuis (WKZ), en de Nederlandse Federatie van Universitaire Medische Centra (NFU), in de zomer van 2024 een wijzigingsverzoek ingediend bij de Nederlandse Zorgautoriteit. De hoop is dat dit zal leiden tot een financieringsstructuur voor trauma-vrije medische zorg.

Jaaroverzicht 2024 – PROSA Kenniscentrum

Brandwondenzorg

In de loop van 2024 werd gestart met een samenwerking met de Nederlandse kinder-brandwondencentra. Dit zal in 2025 leiden tot een onderzoeksproject dat moet leiden tot een praktische richtlijn voor trauma-vrije brandwondenzorg en een_ bijpassende researchagenda.

In memoriam

In 2024 hebben wij afscheid moeten nemen van een zeer gewaardeerde collega en vriend: Koen Vanhonsebrouck. Koen was een zeer betrokken en bevlogen facultylid binnen het PROSA Kenniscentrum. Met zijn kennis, warmte en onvermoeibare inzet heeft hij talloze zorgprofessionals geïnspireerd en bijgedragen aan een menselijker benadering van medische zorg voor kinderen. Na een moedige strijd tegen zijn ziekte is Koen in 2024 overleden. Zijn nalatenschap leeft voort in ons onderwijs, onze missie en in de harten van iedereen die met hem heeft mogen samenwerken.

Vooruitblik 2025

In 2025 zetten we in op verdere groei en diversificatie van het onderwijsaanbod. We plannen:

- 8 edities van de 3-daagse PROSA Basis cursus, waarvan 2 in België
- Introductie van kortere trainingen:
 - 4-uurs modules, o.a. voor GGD's en jeugdgezondheidszorg
 - Eendaagse cursussen via de NSPOH en SEH Erasmus MC
- Verdere professionalisering van de PROSA-faculty, o.a. door uitbreiding, intervisie en opleidingsmomenten